

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ Δ΄ ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ
ΛΥΚΕΙΟΥ
ΚΑΙ ΕΠΑΛ (ΟΜΑΔΑ Β΄)
ΤΕΤΑΡΤΗ 20 ΜΑΪΟΥ 2015
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

Να δώσετε το περιεχόμενο των παρακάτω όρων:

- α) Συμβούλιο Ασφαλείας ΟΗΕ → **σελ. 141:** « Τα βασικά όργανα ... δικαίωμα βέτο»
- β) Χάτι Χουμαγιούν → **σελ. 40:** « Ο σουλτάνος είχε ήδη ... Τανζιμάτ, μεταρρυθμίσεων»
- γ) Ανατολικό Ζήτημα → **σελ 38:** « Ανατολικό Ζήτημα ...οι Ρώσοι»

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Α2

Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας τη λέξη Σωστό ή Λάθος δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

- α) Η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ) ιδρύθηκε με τη Συνθήκη της Ρώμης (1957). **(Σ)**
- β) Η διεθνής οικονομική κρίση του 1929 είχε ως συνέπεια τη χρεοκοπία της Ελλάδας (1932). **(Σ)**
- γ) Η προσπάθεια επίλυσης του Κυπριακού μέσω του Σχεδίου Ανάν κατέληξε σε επιτυχία. **(Λ)**

δ) Στις αρχές του 1956, ο Χρυσόστοφος εξήγγειλε την πολιτική της διαφάνειας, η οποία θα συνέβαλλε στην οικονομική ανασύνταξη της ΕΣΣΔ. (Α)

ε) Η επανάσταση της 3ης Σεπτεμβρίου 1843 οδήγησε στην παραχώρηση του πρώτου Συντάγματος του Ανεξάρτητου Ελληνικού Κράτους. (Σ)

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β1

Η καταστροφή της Χίου και ο αντίκτυπός της στον υπόλοιπο κόσμο.

Μονάδες 12

→ **σελ. 26-27:** « Την επανάσταση στερέωσαν ... κύμα φιλελληνισμού σε όλον τον κόσμο»

ΘΕΜΑ Β2

α) Ποιες ρυθμίσεις περιλάμβανε η συνθήκη του Βουκουρεστίου (28 Ιουλίου/10 Αυγούστου 1913);

→ **σελ. 73:** « Η ομώνυμη Συνθήκη Ειρήνης ... ελληνορουμανικές σχέσεις».

β) Ποια ζητήματα παρέμειναν σε εκκρεμότητα μετά την υπογραφή της παραπάνω συνθήκης και ποια από αυτά ρύθμισε το Πρωτόκολλο της Φλωρεντίας (4/17 Δεκεμβρίου 1913);

→ **σελ. 81:** « Η Συνθήκη του Βουκουρεστίου ... ελληνική κυριαρχία»

(μονάδες 5) + (μονάδες 8) = Μονάδες 13

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

Αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα που σας δίνονται και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να αναφερθείτε: α) στην κατάσταση της

Ελλάδας των αρχών της δεκαετίας του 1830 (μονάδες 10) και β) στις πρώτες προσπάθειες συγκρότησης του ελληνικού κράτους από τον Όθωνα (μονάδες 15).

Μονάδες 25

Εισαγωγικό σχόλιο → Η Ελλάδα στις αρχές της δεκαετίας του 1830 ήταν μόνο στο όνομα κράτος. Μετά από τη μακρά του τουρκοκρατία και την εννεαετή επανάσταση η εικόνα που έδινε και η κατάσταση στην οποία βρισκόταν, σε ξηρά και σε θάλασσα, σε θεσμούς και υποδομές ήταν αξιοθρήνητες. Το μεγάλο έργο της συγκρότησης κράτους και της διαμόρφωσης πλαισίου σε όλους τους τομείς της πολιτικής, κοινωνικής, οικονομικής και εκπαιδευτικής ζωής της χώρας ανέλαβαν οι ξενόφερτοι Βαυαροί μαζί με τον Όθωνα.

Σχολικό βιβλίο, σελίδα 34: « Η Ελλάδα του 1830 ... πολλές γέφυρες» και στη συνέχεια « Ο Όθων έφερε ... δεν επέτρεπαν στη χώρα να αναπτυχθεί».

Τα κόκκινα στοιχεία της 1^{ης} πηγής απαντούν στο 1^ο ερώτημα → καταγραφή των προβλημάτων και των υποχρεώσεων, εκκρεμοτήτων. Τα μπλε στοιχεία της 2^{ης} πηγής απαντούν στο 2^ο ερώτημα → οι προσπάθειες που καταβλήθηκαν για την ανασυγκρότηση του κράτους.

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Η κατάσταση στην Ελλάδα κατά την περίοδο της Αντιβασιλείας του Όθωνα (1833-1835)

Όταν λοιπόν στις 25 Ιανουαρίου/6 Φεβρουαρίου 1833 φθάνει ο Όθων στην Ελλάδα, συνοδευόμενος από τα τρία μέλη της αντιβασιλείας, τον Armansperg, Maurer και τον Heideck, βρίσκει τη χώρα σε πλήρη αναρχία. [...] Η οικονομική κατάσταση ήταν από κάθε άποψη αξιοθρήνητη. Αλλά και γενικά η ταμειακή κατάσταση του κράτους ήταν χαώδης. Έπρεπε να πληρωθούν οι καθυστερημένοι από το 1827 μισθοί των υπαλλήλων, που ως το τέλος του 1832 υπολογίζονταν σε 23.437.413 φοίνικες. Έπρεπε ν'

αποζημιωθούν τα ναυτικά νησιά Ύδρα, Σπέτσες και Ψαρά, για να κινηθεί το εμπόριο. Οι αποζημιώσεις αυτές υπολογίζονταν σε 5 εκατ. φράγκα. Επίσης έπρεπε να εξοφληθούν οι αποζημιώσεις των αγωνιστών, που τις είχε αναγνωρίσει η συνέλευση της Τροιζήνας και που ανέβαιναν σε 9.300.000 φρ. Επίσης έπρεπε να καταβληθούν στην Τουρκία ως αποζημίωση 13.333.333 φρ. για την παραχώρηση της επαρχίας Λαμίας στα όρια του ελληνικού κράτους. Επίσης έπρεπε να εξοφληθούν και μερικές άλλες μικροπιστώσεις. Εκτός από όλες αυτές τις απαιτήσεις, το ελληνικό κράτος έπρεπε ευθύς μετά την εγκατάσταση της αντιβασιλείας ν' αντιμετωπίσει τις τακτικές δαπάνες της κρατικής μηχανής, της πληρωμής των τόκων του δανείου των 60 εκατ., που υπολογίζονταν σε 3.351.950 φρ., και της υπηρεσίας του χρεωλυσίου που υπολογίζονταν σε 670.390 φρ.

Απόστολος Ε. Βακαλόπουλος, *Νέα Ελληνική Ιστορία 1204-1985, Θεσσαλονίκη: ΒΑΝΙΑΣ, 2004 κβ, σσ. 210-211.*

ΚΕΙΜΕΝΟ Β Η αντιβασιλεία απασχολήθηκε με την εσωτερική οργάνωση του κράτους, η οποία καταστρώθηκε και νομοθετήθηκε κατά το πρότυπο του διοικητικού οργανισμού και μηχανισμού που λειτουργούσε τότε στη Βαυαρία και στα άλλα μεσαία ή μικρά γερμανικά κράτη κατ' επίδραση του γαλλικού συγκεντρωτικού διοικητικού συστήματος του 1790 (το νέο ελληνικό διοικητικό σύστημα, κατά βάση, εξακολουθεί να υφίσταται ως σήμερα). Διατήρησε τα 7 υπουργεία που προϋπήρχαν (εξωτερικών, δικαιοσύνης, εσωτερικών, εκκλησιαστικών και εκπαιδευσεως, οικονομικών, στρατιωτικών, ναυτικών) και πρόσθεσε ως παράρτημα του υπουργείου εσωτερικών το δημοσιονομικόν γραφείον, που ήταν απαραίτητο για την επίλυση των καυτών εποικιστικών προβλημάτων της χώρας. [...] Οργανώνει τη δικαιοσύνη και συντάσσει κώδικες. Επίσης προβαίνει στη συστηματική οργάνωση της χώρας ιδρύοντας το Ανώτατον Λογιστήριον, τα κεντρικά και επαρχιακά ταμεία και το Εθνικόν Νομισματοκοπείον. Στην οργανωτική αυτή εργασία πρωταρχικός είναι ο ρόλος του Maurer. Στις 27 Σεπτεμβρίου/9 Οκτωβρίου 1833 ιδρύεται το Ελεγκτικόν Συνέδριον με πρόεδρο τον Γάλλο

οικονομολόγο Arthémond de Regny, ο οποίος εργάστηκε με ακαταπόνητο ζήλο για την οργάνωση των οικονομικών του κράτους.

Απόστολος Ε. Βακαλόπουλος, Νέα Ελληνική Ιστορία 1204-1985, Θεσσαλονίκη: ΒΑΝΙΑΣ, 2004 κβ, σσ. 218-219.

ΘΕΜΑ Δ1

Αξιοποιώντας στοιχεία από τα κείμενα που σας δίνονται και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να παρουσιάσετε και να ερμηνεύσετε τη διαφωνία Κωνσταντίνου-Βενιζέλου ως προς τη συμμετοχή της Ελλάδας στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο: α) κατά την κήρυξη του (μονάδες 12) και β) μετά τις προτάσεις της αγγλικής κυβέρνησης, το Φεβρουάριο του 1915 (μονάδες 13).

Μονάδες 25

Εισαγωγικό σχόλιο → Το ξέσπασμα του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου (1914 - 1918) βρήκε τους δύο ανώτατους πολιτικούς άντρες της Ελλάδας, γερμανόφιλο βασιλιά Κωνσταντίνο και αγγλόφιλο πρωθυπουργό Βενιζέλο, να υποστηρίζουν διαφορετικές γνώμες για την ενδεδειγμένη στάση που θα έπρεπε να κρατήσει η χώρα. Ο πρώτος τάσσεται υπέρ της ουδετερότητας (**παραβλέπε μπλε στοιχεία πηγών**) και ο δεύτερος υπέρ της συμμετοχής της Ελλάδας στον πόλεμο με το πλευρό της Αντάντ, Αγγλία, Γαλλία, Ρωσία. (**παραβλέπε κόκκινα στοιχεία πηγών**).

Σχολικό βιβλίο, σελίδα 82: « Στον αυστροσερβικό πόλεμο ... δεν έγινε δεκτή από τον Κωνσταντίνο»

Εισαγωγικό σχόλιο → Όταν αργότερα, Ιανουάριο του 1915, ο Άγγλος πολιτικός Γκρέι προέβη σε μια ενδιαφέρουσα, αν και θολή, ασαφή εδαφική υπόσχεση προς την Ελλάδα και όταν τον Φεβρουάριο του ίδιου έτους ο συμμαχικός στρατός επιχείρησε ατυχή εκστρατεία στα Στενά των Δαρδανελίων, ο Βενιζέλος εξέφρασε την έντονη πεποίθησή του για άμεση συμμετοχή της Ελλάδας απειλώντας και με παραίτηση. (**παραβλέπε κόκκινα στοιχεία πηγών**). Ο βασιλιάς προς στιγμή έδειξε να συμφωνεί αλλά στο τέλος ευθυγραμμίστηκε προς την αρχική του θέση οδηγώντας τα πολιτικά πράγματα σε πολιτικό αδιέξοδο (διπλή παραίτηση Ελ. Βενιζέλου,

Εθνικός Διχασμός πολιτείας, κοινωνίας, στρατού). (παράβλεπε μπλε στοιχεία πηγών)

Σχολικό βιβλίο, σελίδα 82: « Η ουδετερότητα της Ελλάδας ... αναγκασμένος να παραιτηθεί»

ΚΕΙΜΕΝΟ Α Ο Βενιζέλος είχε έντονους συναισθηματικούς δεσμούς με τη Βρετανία και τη Γαλλία, οι οποίες, μαζί με τη Ρωσία, σχημάτιζαν τις Δυνάμεις της Αντάντ. Όχι μόνο θεωρούσε ότι θα είναι οι νικήτριες Δυνάμεις, αλλά και ότι θα ευνοούσαν περισσότερο την επίτευξη και των υπόλοιπων εδαφικών προσδοκιών της χώρας. Ο Κωνσταντίνος, αντίθετα, επίτιμος στρατάρχης του γερμανικού στρατού και παντρεμένος με την αδελφή του κάιζερ της Γερμανίας Γουλιέλμου Β΄, έτρεφε μεγαλύτερο σεβασμό προς τις στρατιωτικές ικανότητες των Κεντρικών Δυνάμεων, της Γερμανίας και της Αυστροουγγαρίας. [...] Τον Ιανουάριο του 1915 ο Γκρέι πρότεινε να παραχωρήσει η Ελλάδα στη Βουλγαρία τις νεοαποκτηθείσες περιοχές της Καβάλας, της Δράμας και των Σερρών, με αντάλλαγμα αφενός τη Βόρειο Ήπειρο και αφετέρου την ακόμα πιο ελκυστική – αν και αόριστη– υπόσχεση «σημαντικών εδαφικών παραχωρήσεων στις ακτές της Μικράς Ασίας», η οποία με τον μεγάλο ελληνικό πληθυσμό της, συνιστούσε σημαντικό στόχο των αλυτρωτικών φιλοδοξιών.

Richard Clogg, Συνοπτική Ιστορία της Ελλάδας 1770-2000, Αθήνα: Κάτοπτρο, 20032, σσ. 109-111.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β Ο Βενιζέλος κατέβαλε τότε όλες τις προσπάθειες να προσανατολίσει τον βασιλιά Κωνσταντίνο και το Γενικό Επιτελείο (οι αρχηγοί του Βίκτωρ Δούσμανης και Ιωάννης Μεταξάς προβάλλουν αντιρρήσεις) προς την Entente και να φέρει την Ελλάδα στο πλευρό της. Πιστεύει πραγματικά ότι ο πόλεμος θα τελειώσει με την νίκη της Entente και ότι η Ελλάδα πρέπει να επωφεληθεί απ' αυτή την ευκαιρία, για να πραγματοποιήσει τις εθνικές της διεκδικήσεις, αλλά οι στρατιωτικές νίκες των Γερμανών και Αυστριακών σε όλα τα μέτωπα, η αποτυχία της Entente στα Δαρδανέλλια έχουν κάνει εφεκτικούς 1 πολλούς Έλληνες και προ

πάντων τη βασιλική οικογένεια. Αυτοί πιστεύουν κιόλας στη γερμανική νίκη. Απόστολος

E. Βακαλόπουλος, Νέα Ελληνική Ιστορία 1204-1985, Θεσσαλονίκη: ΒΑΝΙΑΣ, 2004 κβ, σσ. 352-353.

ΚΕΙΜΕΝΟ Γ Τα πράγματα έγιναν ακόμα πιο περίπλοκα όταν τον Φεβρουάριο του 1915, οι Σύμμαχοι της Αντάντ επιχείρησαν την ατυχή εκστρατεία των Δαρδανελλίων. Ο Βενιζέλος ανυπομονούσε να συμμετάσχει [...] Ο βασιλιάς, ενώ στην αρχή είχε συμφωνήσει με την ελληνική συμμετοχή, άλλαξε γνώμη επηρεασμένος από την παραίτηση του αρχηγού του ελληνικού Γενικού Επιτελείου, συνταγματάρχη Ιωάννη Μεταξά, μελλοντικού στρατιωτικού δικτάτορα, ο οποίος φοβόταν ότι η Βουλγαρία θα επωφελείτο από οποιαδήποτε ελληνική ανάμειξη.

Richard Clogg, Συνοπτική Ιστορία της Ελλάδας 1770-2000, Αθήνα: Κάτοπτρο, 20032, σ. 111.

πεδίο γνώσης

Φροντιστήρια Μέσης Εκπαίδευσης
& Κέντρα δια Βίου Μάθησης

